

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze waarop (ambtenaren van) het regionale politiekorps Friesland onderzoek hebben gedaan naar het ongeval met dodelijke afloop waar zijn vader bij betrokken was. Hij klaagt er met name over dat de politie geen actie heeft ondernomen op het bewijs dat verzoeker heeft aangeleverd, hem onvoldoende heeft geïnformeerd over de stand van zaken in het opsporingsonderzoek en hem onvoldoende inzage in de stukken heeft gegeven.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 12 december 2003 is verzoekers vader aangereden. Een hem tegemoetkomende camper sloeg linksaf en raakte verzoekers vader die op zijn fiets reed. Als gevolg daarvan is verzoekers vader op 16 december 2003 overleden.

2. Op 18 december 2003 vond een gesprek plaats tussen onder meer verzoeker, diens (toenmalige) advocaat, politieambtenaar K. en diens chef B.

3. Politieambtenaren van het regionale politiekorps Friesland (hierna ook: de politie) maakten een registratieset op, alsmede een (voorlopig) proces-verbaal d.d. 15 december 2003. Het proces-verbaal Verkeersongevallenanalyse (hierna: de VOA) is afgesloten op 4 februari 2004. Op 21 mei 2004 is het proces-verbaal van 15 december 2003 gecompleteerd; het werd afgesloten op 21 mei 2004. Het is op 30 juni 2004 binnengekomen bij het parket Leeuwarden. Op 6 juli 2004 vroeg de parketsecretaris namens de officier van justitie te Leeuwarden aan de politie hem nader te berichten over (eventuele) getuigen. De politie antwoordde een week later.

4. De bestuurder van de camper (hierna ook: de bestuurder) werd voor de zitting van 17 december 2004 gedagvaard om voor de kantonrechter te verschijnen ter zake van overtreding van artikel 5 van de Wegenverkeerswet, waarin kort gezegd gevaarstelling op de weg strafbaar is gesteld (zie Achtergrond, onder 1.).

5. Op 12 november 2004 vond een gesprek plaats tussen verzoeker en de officier van justitie, waarna de officier van justitie de dagvaarding introk. Verzoeker diende hierna een klagschrift ex artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering in bij het Hof te Leeuwarden.

6. Op 3 februari 2005 heeft de politie alsnog een getuige verhoord, die onder meer verklaarde:

"Ik zag dat deze camper op een rustige wijze (...) reed. Op dit moment zag ik (...) een fietser rijden (...). Het volgende moment hoorde ik een harde klap. Ik hoorde dat deze uit de richting van de kruising kwam (...). Toen ik hier vlak na deze klap naartoe keek, zag ik

dat er een paar benen boven de camper uitslingerden. Ik zag dat dit was aan de voorzijde van de camper. Op dit moment begreep ik dat de genoemde camper een aanrijding had gehad en dat dit was geweest met een fietser. Ik ben toen gelijk naar dit ongeval toe gierend.(...) Ik heb op dit moment de camper beter bekeken en ik zag dat alle zijruiten, zowel van de cabine als van het camper gedeelte beslagen waren. Ook zag ik dat de achterraut beslagen was. Met beslagen bedoel ik dat het voor de bestuurder onmogelijk moet zijn geweest om hier doorheen te zien. Volgens mij, maar dit weet ik niet zeker meer, zag ik dat de voorruit ook beslagen was en dat er ter hoogte van het stuur een stukje schoongeveegd was. Ik kan mij nog wel herinneren dat ik toen dacht dat de bestuurder stom was geweest om zo te gaan rijden."

7. De officier van justitie besloot hierop de bestuurder van de camper te dagvaarden voor overtreding van artikel 6 Wegenverkeerswet, waarin kort gezegd het veroorzaken van dood en letsel door schuld in het verkeer strafbaar is gesteld (zie Achtergrond, onder 1.). De advocaat-generaal heeft dit besluit aan het Hof meegedeeld, waarna verzoeker niet-ontvankelijk is verklaard in zijn beklag. In de tenlastelegging is de schuld als volgt omschreven:

"dat verdachte (...) zich zodanig heeft gedragen dat een aan zijn schuld te wijten verkeersongeval heeft plaatsgevonden, doordat verdachte zeer, althans aanmerkelijk, onvoorzichtig en/of onoplettend en/of onachtzaam is geweest, aangezien verdachte met het (...) motorvoertuig, waarvan de ruiten (nog) geheel of grotendeels, althans zodanig, waren beslagen, dat het zicht daardoor (ernstig) was belemmerd (...) naar links is gaan afslaan (...) en daarbij een hem (...) tegemoetkomende fietser niet heeft laten voorgaan (...)."

De bestuurder is hiervoor veroordeeld.

8. Op 12 september 2005 diende verzoeker een klacht in bij de korpsbeheerder, waarin hij, samengevat, klaagde over het opsporingsonderzoek alsmede de bejegening door de politie, die hem onduidelijke en onvolledige informatie had verstrekt en hem bovendien onvoldoende inzage in de stukken had gegeven. Verzoeker had nadelige gevolgen ondervonden van het politieoptreden. Op vele vragen die hij had omtrent het ongeluk en de opsporingsactiviteiten had hij nooit een bevredigend antwoord gekregen. Hij had inmiddels zijn baan als leraar moeten opgeven. Naast het verlies van zijn vader was hem veel leed toegevoegd door de wijze waarop de politie de hele zaak had aangepakt en hem had bejegend.

9. De korpsbeheerder verklaarde de klacht bij brief van 21 december 2005 ongegrond onder verwijzing naar het advies van de klachtencommissie. Daarin staat, voor zover hier van belang, het volgende:

"De commissie stelt vast dat de politie zorgvuldig en nadrukkelijk met de afhandeling van de aanrijding is bezig geweest. Om klager tegemoet te komen had de politie nog niet volledige stukken aan klager toegezonden. (...) De commissie stelt vast dat de politie van het begin af aan artikel 6 van de Wegenverkeerswet ten laste heeft gelegd en dat de andere tenlastelegging de politie niet verweten kan worden. De commissie stelt vast dat de kwaliteit, de zorgvuldigheid en de intensiteit van het onderzoek voldoende is geweest.

10. Op 16 oktober 2006 wendde verzoeker zich tot de Nationale ombudsman. Zijn klacht staat hiervoor samengevat weergegeven onder Klacht.

11. De korpsbeheerder gaf in reactie op de klacht aan dat hij geen grond zag om zijn eerdere beslissing te herzien.

I. Ten aanzien van het onderzoek

Bevindingen

1. Verzoeker vindt dat de politie onvoldoende zorgvuldig te werk is gegaan bij het onderzoek naar het ongeluk. Hij vindt met name dat er onvoldoende moeite is gedaan om getuigen te achterhalen, terwijl hij in gesprekken met de politie juist heeft aangedrongen op het vinden van getuigen. In het gesprek dat hij op 18 december 2003 op het politiebureau heeft gevoerd kwam - samengevat - aan de orde dat er volgens de politie één (bekende) getuige was en dat er verder nog een onbekende getuige was; deze zou na het ongeval zijn weggefietsd. Verzoeker heeft toen aangegeven dat er zijns inziens een oproep in de plaatselijke krant moest worden geplaatst om de weggefietsde getuige op te sporen. Verzoeker vindt het verder vreemd dat in de hem bekende stukken niets staat over eventuele getuigen, terwijl aan de officier van justitie door de politie is bericht dat er géén getuigen konden worden achterhaald. Volgens hem had onder meer moeten worden vastgelegd met welke omstanders was gesproken en waarom was afgezien van nader horen van deze personen. Uiteindelijk heeft hij zelf een getuige gevonden. Als dat niet was gebeurd, was de bestuurder nooit vervolgd en veroordeeld geweest voor overtreding van artikel 6 Wegenverkeerswet.

Verder vindt verzoeker dat de politie iets had moeten doen met een strip die hij op 18 december 2003 had meegenomen. Verzoeker was kort na het ongeluk ter plaatse gegaan en had daar een vers afgebroken strip gevonden die waarschijnlijk bij de aanrijding was afgebroken en mogelijk sporen (haarresten of bloed) bevatte. De politie had verteld de strip wel te hebben zien liggen, maar heeft er verder geen aandacht meer aan besteed. Verzoeker wijst in dit verband onder meer op artikel 3 van het Kaderbesluit van de Raad van Europa van 21 maart 2001 (zie Achtergrond, onder 2.), waarin is bepaald dat iedere lidstaat de slachtoffers c.q. nabestaanden de mogelijkheid moet bieden om aanvullend bewijs te leveren. Ten slotte vindt verzoeker dat ook het technische onderzoek onvoldoende is geweest; het voertuig had nader op onder meer technische mankementen

(bijvoorbeeld een kapotte blower of verwarming) moeten worden onderzocht, terwijl ook de snelheid waarmee het voertuig heeft gereden niet voldoende is onderzocht.

2. In het kader van het onderzoek naar de aanrijding zijn, voor zover hier van belang, de volgende stukken opgemaakt:

Registratieset

Er is een registratieset opgemaakt, waarin onder het kopje "beknopte omschrijving ongeval" is aangegeven dat de bestuurder van de camper linksaf was geslagen waarbij hij de hem tegemoetkomende fietser had geraakt.

Proces-verbaal van 15 december 2003

Het proces-verbaal is opgemaakt door verbalisanten K. en B. Als omschrijving van het strafbare feit houdt het in: Aanrijding met dodelijke afloop artikel 6 Wegenverkeerswet 1994.

Over de feitelijke toedracht van het ongeval houdt het proces-verbaal geen informatie in. Er wordt verwezen naar een (op dat moment nog niet voorhanden zijnd) proces-verbaal van de verkeersdienst, alsmede naar een situatietekening. Hierbij is een vraagteken geplaatst.

Proces-verbaal van 21 mei 2004

Dit proces-verbaal is een aanvulling op dat van 15 december 2003. Er is ingevuld welke ambtenaar van de verkeersdienst de situatie heeft opgenomen. Tevens is zowel een situatieschets van de verkeersdienst als van verbalisant K. bijgevoegd. Er staat aangegeven dat het slachtoffer is overleden en dat het verslag van de schouwing onverwijld naar de officier van justitie is gestuurd.

Proces-verbaal Verkeersongevallenanalyse (VOA) van 4 februari 2004

De VOA geeft de resultaten van het onderzoek ter plaatse aan. In het rapport staan de aangetroffen eindposities van auto en fiets beschreven. Verder zijn sporen op het wegdek gezien, is de aangetroffen schade beschreven en zijn er foto's gemaakt. Onder het kopje "Uitzichtbepalingen" staat:

"Voor en ten tijde van het ongeval was het vriezend weer. Van de voertuigen welke buiten geparkeerd stonden waren de ruiten "bevroren". Zoals reeds eerder verwoord vond het ongeval plaats op genoemde datum, omstreeks 08:50 uur. Het onderzoek ter plaatse ving aan om omstreeks 9:45 uur. Volgens opgave collega K. voornoemd was hij ongeveer 5 tot 10 minuten na het ongeval ter plaatse gearriveerd.

Volgens opgave K. voornoemd, verklaarde

- de bestuurder van de Camper: Ik zag dat er ijsvorming op alle ramen zat. Ik heb toen alle ramen gesproeid, met spul waarmee het ijs van de ramen valt. Daarna heb ik alle ramen nog afgekrabd.

- een getuige, dat hij de Camper had zien rijden terwijl alle ramen waren bevroren.

Collega K. had geconstateerd dat het zicht door de voorruit van het voertuig beperkt was doordat de voorruit aan de binnenzijde enigszins beslagen was. Aan de buitenzijde was de voorruit, rondom, over een breedte van ongeveer 10 centimeter voorzien van een ijslaag. Het middengedeelte en dat deel van de voorruit waardoor de bestuurder zicht naar het voor hem liggende weggedeelte had was redelijk.

Ten tijde van het onderzoek bevond zich op de buitenzijde van de voorruit een geringe hoeveelheid waterdruppels. (...) Er kon derhalve ter plaatse van het onderzoek geen duidelijkheid meer worden verkregen met betrekking tot het zicht welke de bestuurder, ten tijde van het ongeval, door de voorruit van het door hem bestuurde voertuig had."

Verder staat in het rapport - voor zover hier van belang - beschreven dat het voertuig rijtechnisch in een voldoende staat van onderhoud verkeerde, althans er waren geen gebreken aangetroffen of waargenomen die van invloed konden zijn geweest op het ontstaan van het ongeval. Met de camper zijn rijproeven gehouden om het rijgedrag te bepalen, de stabiliteit van het voertuig bleek goed te zijn. Er werden geen remproeven gedaan. Op grond van het aangetroffen rem/blokkeerspoortje werd de aanvangssnelheid op 7 à 8 km/u berekend. Aangegeven werd dat de Camper met een, gezien de wegsituatie ter plaatse, normale snelheid reed.

Voor wat betreft de vermoedelijke toedracht wordt, voor zover hier van belang, opgemerkt dat de voorruit volgens opgave van K. was beslagen waardoor het zicht naar voren werd beperkt, maar dat het zicht dat de bestuurder ten tijde van het ongeval had niet meer kon worden nagegaan. In ieder geval was de bestuurder van de camper linksaf geslagen, terwijl op dat moment de fietser hem tegemoetkwam.

3. In de brief van 6 juli 2004 haalde de parketsecretaris de passage uit de VOA aan over de getuige die zou hebben gezien dat de ramen waren bevroren. Hij wees de verbalisanten erop dat het door hen opgemaakte proces-verbaal geen melding maakte van een getuige en dat ook geen getuigenverklaring was opgenomen. Hij vroeg om hem te berichten of er getuigen waren geweest en of zij een verklaring hadden afgelegd. In een aanvullend proces-verbaal berichtte K. dat hij verschillende pogingen had gedaan om achter de identiteit van deze getuige te komen, maar dat dit helaas niet was gelukt.

4. In het advies van de klachtencommissie van 13 december 2005 staat onder het kopje "Hoorzitting" onder meer het volgende:

"Hoofdagent K. gaf in grote lijnen aan welke maatregelen hij had genomen nadat hij bij de plaats van het ongeval was aangekomen. Hij had onmiddellijk de omstanders aangesproken met de vraag of zij iets hadden gezien van het ongeval. Geen enkele omstander kon iets over de toedracht meedelen. Zij waren allen zeer ontdaan en hadden niets gezien van de aanrijding op zich. Niemand kon iets verklaren over de vraag of de ruiten van de betreffende auto bevroren dan wel beslagen waren. Na anderhalf uur verscheen de verkeersdienst, die volgens de geldende richtlijnen de aanrijding onderzocht. Omdat het die dag erg druk was vanwege de gladheid kon de verkeersdienst niet op zeer korte termijn een proces-verbaal en verkeersongevallenanalyse opmaken. (...) Voor hem was de toedracht van de aanrijding duidelijk en hij legde het misdrijf van artikel 6 van de Wegenverkeerswet ten laste. Dat de officier van justitie daar later een overtreding op grond van artikel 5 van maakte, was niet aan K. te wijten. (...) K. legde uit dat hij een getuige op verzoek van (verzoeker) via de officier van justitie nader had gehoord, maar dat uit het opgemaakte PV niet méér blijkt dan dat het ook hier een klapgetuige betreft. "Getuige hoorde een klap, keek om en zag". Agent B. verklaarde dat ook hij kort na het ongeval een aantal namen van omstanders had genoteerd."

5. In reactie op verzoekers klacht gaf K., voor zover hier van belang, het volgende te kennen. K. was de eerste paar dagen na het ongeval regelmatig op de locatie geweest om eventuele getuigen te achterhalen. Hij had regelmatig contact gehad met buurtbewoners om te bezien of er nog een getuige naar voren zou komen. Dat bleek niet het geval te zijn geweest. Tijdens de diverse telefoongesprekken klaagde verzoeker regelmatig over het feit dat het hem allemaal te lang duurde voordat de bestuurder van de camper kon worden veroordeeld. K. had uitgelegd dat het soms erg druk kan zijn en dat er meerdere zaken plaatsvinden dan alleen een aanrijding. Tijdens het gesprek met onder meer verzoeker en diens advocaat is nogmaals de werkwijze van de politie toegelicht. Toen hij bij de getuige die hij pas later in opdracht van de officier van justitie alsnog had gehoord thuis kwam, bleek dat hij haar ook al bij het ongeval had gesproken. Zij had aan hem en zijn collega verteld dat zij niets van de toedracht van het ongeval had gezien. Uit het opgemaakte proces-verbaal van verhoor bleek dan ook dat het hier een "klapgetuige" betrof, verder kon deze getuige niets verklaren over de staat van de ruiten van het voertuig, aldus K.

6. De chef van K., inspecteur B. gaf in zijn reactie op de klacht onder meer aan dat hij wist dat K. destijds zeker moeite had gedaan om met getuigen in contact te komen, met name over het "zicht" dat de bestuurder van het betrokken voertuig had gehad. Over de duur van het onderzoek merkte hij op dat sommige onderdelen van het onderzoek tijd vergen en dat men vaak meerdere zaken tegelijk onder handen heeft.

7. Desgevraagd stuurde de politie aan de Nationale ombudsman nog een mutatie-rapport over de aanrijding in kwestie. Daarin staat onder meer het volgende:

- Namen (met telefoonnummers) van degenen die direct na het ongeluk het slachtoffer hadden geholpen.

- In verband met drukte bij de verkeersdienst kon het proces-verbaal zes tot acht weken duren. Op 16 december 2003 had K. contact met iemand van de kinderopvang die vlakbij de plaats van het ongeluk was gelegen. "Dit omdat hulpverleners hadden gesproken over een getuige die was doorgefietst naar de kinderopvang (...) Het zou gaan om een oudere man en een klein kind." De mevrouw van de kinderopvang belde hem op een gegeven moment terug dat er volgens collega's twee getuigen waren. "De leiding neemt contact op met hun en zij bellen rapp." (De mutatie houdt hier verder niets over in).

- Op 16 december 2003 sprak K. met een "klapgetuige" (naam en telefoonnummer staan in de mutatie) die bereid was een verklaring af te leggen. Hij had duidelijk gezien dat alle ramen van de bus waren bevroren. K. zou hem terugbellen.

- Op 18 december 2003 is er nog contact geweest met maatschappelijk werk voor ondersteuning van de verdachte en er wordt een telefoontje van verzoekers (toenmalige) advocaat gememoreerd. Als acties ná 18 december 2003 is uitsluitend genoemd het verhoor van de door (de advocaat van) verzoeker genoemde getuige in februari 2005.

8. Op 15 oktober 2007 legde K. een telefonische verklaring af tegen een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman. Hij verklaarde onder meer:

"De namen die je hebt opgeschreven probeer je zoveel mogelijk in een mutatie te verwerken. (X-pol). Je gaat dan al zoveel mogelijk na wie (echt) getuige is en wie niet. Alleen mogelijke getuigen voer je in. Bij een zware aanrijding als deze ga je ook langs de huizen in de buurt om te vragen of bewoners nog iets hebben gezien. Je werkt systematisch de huisnummers af. Als er niemand thuis is of een bewoner zegt dat een medebewoner net is vertrokken, noteer je dat in je aantekenboekje en ga je er later nog een keer heen of je neemt telefonisch contact op. Als iemand echt iets heeft *gezien*, noteer je op dat moment alleen maar de naam, omdat er op dat moment geen tijd is voor uitgebreide verklaringen. Omdat het voor mij allemaal heel vanzelf spreekt dat ik zo te werk ga, maak ik ook geen aparte mutaties van wat elk contact per huisnummer inhoudt. Je hebt zo je vaste routine in dit soort zaken. Je verwerkt alleen de bruikbare gegevens in de mutaties. Ik herinner me dat ik later nog heb gesproken met een mevrouw die in de straat woonde (op de hoek) waar het ongeluk was gebeurd, omdat zij ook getuige zou zijn geweest. Dat bleek niet het geval. Achteraf gezien had ik misschien meer moeten noteren. Je doet het vaak niet als er toch niets uit een contact blijkt te komen. Dit soort zaken krijg je binnen als je noodhulpdienst hebt; je moet ze tussen je gewone werk door doen en dan heb je niet veel tijd om álles in de computer in te voeren.

U vraagt in welke gevallen er een oproep in de plaatselijke krant komt waarin getuigen wordt gevraagd zich te melden. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een auto is doorgereden bij een ongeluk of bij een diefstal, waarbij je helemaal geen namen van de daders hebt. In dit geval was er al veel bekend en ook veel na te gaan. Hier was bijvoorbeeld gezegd dat een fietser met een klein kind achterop getuige was. Dat konden we nagaan bij de crèche die

vlakbij de plaats van het ongeval was. Je gaat per geval na hoeveel zin het heeft om een getuigenoproep te doen. Als er andere mogelijkheden zijn om eventuele getuigen te achterhalen, doe je het vaak niet.

In dit geval was het allemaal redelijk overzichtelijk, hoe ernstig de gevolgen ook waren. Het was al vrij snel duidelijk dat sprake was van een voorrangsfout. U vraagt waarom er volgens mij sprake was overtreding van artikel 6 WVV. Je maakt ter plaatse een inschatting. Ik zag dat sprake was van heel zwaar letsel bij de zwakkere weggebruiker. Dan heb je al snel 6 WVV. De fout van de bestuurder van de camper zat hem hierin dat hij geen voorrang aan de fietser had verleend. Het is uiteindelijk de officier van justitie die bepaalt of hij voor 5 of 6 WVV gaat vervolgen. Voor wat betreft het zicht; dat is altijd heel erg lastig om te bepalen of het voldoende was of niet; uiteindelijk gaat de rechter daar over. Ik heb gekeken en zo goed mogelijk omschreven wat ik had gezien. Ik heb er melding van gemaakt dat de bestuurder in elk geval een poging had gedaan om de boel schoon te vegen.

U leest uit de mutatie voor dat ik nog contact met de crèche heb gehad over een getuige en dat er nog nader contact zou zijn. Ik heb inderdaad niet meer verwerkt wat daar is uit gekomen. Ik herinner me nog dat uiteindelijk bleek dat mensen van de crèche en ook bewoners het er al niet over eens waren of er nou al dan niet een getuige op een fiets was. Sommigen meldden dat ze helemaal geen fietser hadden gezien. Ook daarom leek een oproep in de krant al niet erg zinvol.

Bij zo'n ongeluk is de situatie vaak heel hectisch als je aankomt. Omstanders zijn emotioneel en roepen bijvoorbeeld dat het een schande is dat de automobilist is gaan rijden, terwijl hij niks kon zien. Ook hier heeft iemand iets gezegd over bevroren ramen. Zoals gezegd, heb ik direct gekeken en gezien dat het niet waar was dat de ramen waren bevroren. Ik heb mijn best gedaan om zo duidelijk mogelijk weer te geven wat ik dan wél aan die ramen kon zien.

Ik herinner mij niet meer of ik naderhand nog met X heb gesproken die blijkens de mutatie had gezegd dat alle ramen bevroren waren. Zoals gezegd, als er (uiteindelijk) toch niets uit een nader gesprek komt, maakte ik daar geen notitie van. Ik noteer de bruikbare gegevens. In elk geval had ik al geconstateerd dat de bewering over de bevroren ramen niet kón kloppen.

Ik ben schat ik nog wel zo'n 5 à 10 keer naar de plaats van het ongeluk geweest om langs buurtbewoners te gaan. (...) Nadat we van de officier van justitie de naam van mevrouw M. hadden door gekregen, hebben we haar bezocht. Toen ik haar zag, herinnerde ik me dat we direct al met haar hadden gesproken. Kennelijk vonden we dat zij geen bruikbare informatie had, anders hadden wij haar naam wel opgeschreven. Bij zo'n ongeluk heb je veel omstanders die wel zéggen dat ze iets hebben gezien, maar bij even doorvragen blijkt dat niet te kloppen: ze zijn slechts "klapgetuigen."

9. In reactie op deze verklaring en de mutatie wees verzoekers advocaat onder meer op de Aanwijzing artikel 6 Wegenverkeerswet (zie Achtergrond, onder 6.) en merkt op dat het hier niet om een simpele zaak ging waarvan de relevante toedracht op het eerste gezicht al duidelijk was. Een geconstateerd ernstig technisch mankement (kapotte blower

of verwarming) dan wel de wetenschap dat de bestuurder van de camper er een gewoonte van maakte om met beslagen/bevroren ramen met de camper te gaan rijden zou erop kunnen wijzen dat voor het desbetreffende ongeval artikel 287 Sr (doodslag) in aanmerking zou kunnen komen. De politie had in plaats van veel tijd te besteden aan de dader, diens partner en omstanders, veel meer tijd moeten besteden aan haar strafvorderlijke taak. De positie van het slachtoffer c.q. de nabestaanden is volledig miskend. Verzoeker moest een advocaat inschakelen en was iedere keer gedwongen het initiatief te nemen. Het eerder hiervoor onder I.1 weergegeven standpunt van verzoeker werd gehandhaafd.

Beoordeling

10. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit betekent voor de politie dat zij haar taken op daadkrachtige en deskundige wijze dient uit te voeren. Één van de taken van de politie is de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Het staat de politie hierbij in beginsel vrij te bepalen welke opsporingshandelingen zij naar een haar bekend (mogelijk) strafbaar feit verricht. Slechts wanneer de politie niet in redelijkheid heeft kunnen besluiten af te zien van een bepaalde opsporingshandeling, is het nalaten van die opsporingshandeling als onjuist te kwalificeren. Voor wat betreft verkeersongevallen heeft het Openbaar Ministerie ten aanzien van artikel 6 Wegenverkeerswet een specifieke Aanwijzing gegeven, waarin een kader wordt geschetst bij de beoordeling en de behandeling van dit verkeersdelict. Bij die aanwijzing is een bijlage opgenomen met betrekking tot de kwaliteitseisen die aan het opsporingsonderzoek door de politie gesteld worden. (zie Achtergrond, onder 6.). Overigens was deze Aanwijzing nog niet in werking getreden toen het opsporingsonderzoek in kwestie plaatsvond. De politie dient ten slotte hetgeen in het kader van de opsporing is verricht zorgvuldig vast te leggen.

11. Verzoeker vindt dat de politie op vele punten te kort is geschoten in het opsporingsonderzoek. Zo zou het technisch onderzoek onvoldoende zijn geweest. Duidelijk is dat er technisch onderzoek heeft plaatsgevonden en dat daaruit voldoende is af te leiden dat sprake was van een voorrangsfout. Hoewel het begrijpelijk is dat verzoeker het liefst alle details "tot op de bodem" uitgezocht wilde zien en voor hem dit ongeluk gezien het bijzonder tragische gevolg alles behalve "overzichtelijk" was, was vanuit strafrechtelijk oogpunt de zaak in zoverre redelijk overzichtelijk dat het ongeluk was

veroorzaakt door het feit dat aan verzoekers vader geen voorrang was verleend door de bestuurder van de camper. De politie - in het bijzonder de verkeersdienst - kon dan ook in redelijkheid volstaan met het (technisch) onderzoek zoals dat is verricht. Daaraan doet niet af dat voor het onderzoek naar de (mate van) schuld van de bestuurder de toestand van de ramen op het moment van het ongeluk belangrijk was.

12. Volgens verzoeker had ook de door hem gevonden strip van de auto (met mogelijke bloed- en haarresten) moeten worden betrokken in het onderzoek. Betrokken ambtenaar K. heeft aangegeven dat die strip niets toevoegde, omdat er een bekend voertuig en een bekende bestuurder waren en ook duidelijk was dat er een voorrangsfout was gemaakt. In feite was de strip dus niet of nauwelijks aan te merken als bewijs van het door de bestuurder van de camper gepleegde strafbare feit. Het is niet duidelijk of dit destijds ook helder aan verzoeker is verteld, maar in ieder geval kan het feit dat de politie deze strip verder niet in het onderzoek heeft betrokken de toets der kritiek doorstaan. Dat volgens het Kaderbesluit van de Raad van Europa gewaarborgd dient te worden dat een slachtoffer de mogelijkheid moet hebben om bewijselementen aan te dragen (zie Achtergrond, onder 2.) doet hieraan niet af.

13. Verzoekers voornaamste bezwaar met betrekking tot het opsporingsonderzoek is dat er naar zijn mening onvoldoende moeite is gedaan om getuigen op te sporen.

In dit geval was een belangrijke vraag of de bestuurder al dan niet een (zeer) verwijtbare gedraging had begaan, waardoor artikel 6 WVV in beeld kon komen in plaats van artikel 5 WVV. Dat bij nader onderzoek ook artikel 287 Wetboek van Strafrecht (doodslag) in beeld had kunnen komen, zoals de advocaat van verzoeker heeft aangevoerd, acht de Nationale ombudsman niet aannemelijk. Achteraf is gebleken dat het Openbaar Ministerie het enkele feit dat de bestuurder een voorrangsfout had gemaakt niet voldoende vond om te gaan vervolgen voor overtreding van artikel 6 WVV. Immers, er is pas tot vervolging ter zake van dit delict besloten nádat de door verzoeker genoemde getuige is gehoord, die onder meer een verklaring heeft afgelegd over de (beslagen) toestand van de ramen van de camper. Uit de verklaring van K. komt naar voren dat die voorrangsfout volgens hém op zichzelf al een voldoende indicatie voor artikel 6 WVV was. Dat doet er echter niet aan af dat een getuigenverklaring van belang kon zijn met het oog op de bepaling van de ernst van het verwijt dat aan de bestuurder kon worden gemaakt. Het had op de dag van het ongeluk in kwestie gevoren en het was vroeg in de ochtend. Mede gelet hierop lag het bepaald voor de hand om na te gaan hoe de toestand van de ramen was. Immers, (gaan) rijden met bevroren of beslagen ramen was een zeer relevante factor voor de vraag of hier van al dan niet (aanmerkelijke) schuld kon worden gesproken.

Aannemelijk is dat de politie wel pogingen heeft gedaan om getuigen te achterhalen. Het enkele feit dat verzoekers naspeuringen een - naar achteraf is gebleken cruciale - getuige hebben opgeleverd, brengt nog niet zonder meer mee dat de politie op zeker moment in redelijkheid niet heeft kunnen beslissen af te zien van verdere pogingen om met getuigen

in contact te komen.

Dat niet direct een oproep in de (plaatselijke) krant is gedaan aan getuigen van het ongeluk om zich te melden, is niet onredelijk, nu er op dat moment wel aanknopingspunten waren om via andere wegen getuigen te achterhalen.

Of de politie wel *voldoende* pogingen heeft gedaan om getuigen op te sporen is in feite niet meer goed na te gaan, omdat het in ernstige mate heeft ontbroken aan een zorgvuldige verslaglegging van wat er in het kader van het opsporen van mogelijke getuigen is gedaan. In dit kader is de Nationale ombudsman een aantal zaken opgevallen.

In de eerste plaats is onduidelijk of bijvoorbeeld aan de zogenaamde "klapgetuigen" wel is gevraagd of zij nog bijzonderheden aan de auto, met name met betrekking tot de toestand van de ruiten hadden gezien. Uit de pas tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman naar voren gekomen mutatie blijkt dat van de getuige die volgens die mutatie heeft gezegd dat de ramen waren bevroren een naam en telefoonnummer bekend waren. Deze verklaring is ook in het VOA-rapport opgenomen. Of die getuige later nog is gebeld en waarom hij (toch) geen getuigenverklaring kon afleggen, blijft onduidelijk, evenals de acties om een weggefietsde getuige nog te achterhalen. In dit verband vindt de Nationale ombudsman het bepaald opmerkelijk dat op de vraag van de parketsecretaris over een mogelijke getuige is geantwoord dat de identiteit van die getuige niet meer kon worden achterhaald, ondanks diverse pogingen daartoe. De getuige waar de parketsecretaris op doelde was immers in het VOA-rapport genoemd en die was nu juist - blijkens de mutatie - wél bekend. Alles overziend kan niet worden vastgesteld of de politie voldoende naspeuringen heeft gedaan om alsnog (een) getuigenverklaring(en) te achterhalen. Wel heeft het zeer ontbroken aan een zorgvuldige vastlegging van het verrichte onderzoek, terwijl tevens is gebleken dat een vraag over een mogelijke getuige niet zorgvuldig is beantwoord.

Al met al is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie voor wat betreft het "technische" onderzoek en de door verzoeker aangereikte strip overeenkomstig de vereisten van professionaliteit heeft gehandeld. Voor wat betreft het opsporen van getuigen is de politie tekortgeschoten in het zorgvuldig vastleggen van de in dat kader verrichte opsporingshandelingen en heeft zij daarmee niet professioneel gehandeld.

De onderzochte gedraging is dus deels behoorlijk en deels niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de informatieverstrekking

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt verder over de informatieverstrekking door de politie. Volgens hem heeft de politie hem veel te weinig op de hoogte gehouden van (de loop van) het

onderzoek dan wel de resultaten daarvan. Tijdens het gesprek op 18 december 2003 had hij vele vragen over hoe het ongeluk precies was gebeurd, over het desbetreffende voertuig en over de bestuurder. Zijn vragen werden echter niet beantwoord. Hij had zich als een kritisch en mondig burger opgesteld en twijfels over het onderzoek geuit. De politie kon hier echter niet mee omgaan en beschouwde hem alleen maar als lastig. De politie probeerde hem zoveel mogelijk af te wimpelen. Ook kreeg hij (dan wel zijn advocaat) onduidelijke dan wel verkeerde informatie over onder meer de aanwezigheid dan wel het (nog) horen van getuigen. Volgens een (bijgevoegde) aantekening van verzoekers (toenmalige) advocaat had deze op 26 mei 2004 met politieambtenaar B. gesproken, die had gemeld dat er nog een getuige was gehoord. Ook had de politie gezegd dat het proces-verbaal nog niet (eerder) was afgerond, omdat het technisch rapport nog niet binnen zou zijn. Het enige proces-verbaal van verhoor van een getuige is echter pas op 3 februari 2005 opgemaakt. Ook op dit punt was niet voldaan aan de bepalingen eerdergenoemd kaderbesluit van de Raad van Europa en de Aanwijzing slachtofferzorg (Achtergrond, onder 2. en 3.).

2. In zijn reactie op het verzoekschrift deelde politieambtenaar K. het volgende mee over dit klachtonderdeel. De dagen na het ongeval had hij regelmatig contact gehad met het ziekenhuis waar het slachtoffer naar was vervoerd, met verzoeker, met de verdachte en met de omstanders. K. bracht verzoeker zo veel mogelijk op de hoogte van het onderzoek en de werkwijze. Ook tijdens het gesprek op 18 december 2003 was nogmaals de werkwijze van de politie toegelicht. Hij voegde hieraan in zijn verklaring die hij in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft afgelegd toe dat verzoeker al snel na het ongeluk zich steeds emotioneler begon op te stellen en zeer veeleisend werd, waarbij hij ook allerlei zaken aandroeg die niet relevant waren voor het onderzoek. Volgens K. was verzoeker zich steeds aanvullender gaan gedragen.

3. Politieambtenaar B. gaf in zijn reactie aan dat het gehanteerde uitgangspunt bij de verstrekking van informatie aan betrokkenen is dat zij over feitelijkheden kunnen worden geïnformeerd, maar dat geen informatie kan worden gegeven die nog nader moet worden onderzocht. Dit om te voorkomen dat er misverstanden ontstaan of verwachtingen worden gewekt die later weer moeten worden bijgesteld.

4. In reactie op de verklaring die politieambtenaar K. tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft afgelegd, meldde verzoekers advocaat het navrant te vinden dat verzoeker werd afgeschilderd als een onredelijk persoon. De politie had zich weinig neutraal opgesteld en had in feite alleen maar aandacht voor de verdachte, diens partner en omstanders gehad. De informatieverstrekking was volstrekt onvoldoende c.q. onjuist geweest, terwijl de opsporing bovendien niet goed en zorgvuldig was verricht. Dan is het niet vreemd dat nabestaanden wantrouwig worden en naar verklaringen blijven zoeken.

Beoordeling

5. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. In een zaak zoals deze waarin een verkeersongeval heeft geleid tot de dood van een verkeersdeelnemer rust op de politie de plicht om zeer zorgvuldig met de belangen van de nabestaanden om te gaan. De nabestaanden dienen correct te worden behandeld en zij dienen tijdig en juist te worden geïnformeerd over het verloop van het onderzoek. In beginsel kan de politie hierbij volstaan met algemene mededelingen over de gang van zaken rond de opsporing van een strafbaar feit. Voor het geval wordt besloten geen (nader) opsporingsonderzoek in te stellen, dient de politie dit ook te berichten aan de aangevers c.q. slachtoffers van strafbare feiten.

6. De Nationale ombudsman vindt aannemelijk dat er - zoals verzoeker stelt - is gesproken over mogelijke getuigen, nu dit verder van politiezijde niet is bestreden en er blijkens de mutatie in eerste instantie van uit is gegaan dat er in ieder geval sprake was van een weggefietsde onbekende getuige en de politie tevens de naam en het adres wist van degene die direct na het ongeluk had verklaard over de toestand van de ramen van de camper. Gelet op de diverse aantekeningen van verzoekers advocaat is voorts aannemelijk dat er geen correcte mededelingen zijn gedaan omtrent de vraag of al dan niet getuigen waren gehoord. De politie heeft verder kennelijk niet duidelijk aangegeven dat en waarom er (toch) geen getuigen waren gehoord. Van de politie had echter mogen worden verwacht dat zij deze informatie wél had doorgegeven, al wil dat niet zeggen dat de politie vervolgens ook verplicht is om nog voor de afronding van het proces-verbaal alle afwegingen mee te delen.

7. Volgens de door de advocaat verstrekte gegevens heeft politieambtenaar B. op 26 mei 2004 aan verzoekers advocaat gemeld dat het proces-verbaal nog niet (eerder) was afgerond, onder meer omdat het technisch rapport nog niet binnen zou zijn geweest. De Nationale ombudsman heeft geen redenen om te twifelen aan de juistheid van de aantekeningen van de advocaat, die nogal wat vragen oproepen. Immers de VOA-rapportage was reeds op 4 februari 2004 afgerond, terwijl het proces-verbaal van K. als datum waarop het is afgesloten 21 mei 2004 vermeldt. Ook hieruit leidt de Nationale ombudsman af dat aan verzoeker(s) advocaat niet steeds juiste informatie is verstrekt.

Al met al heeft de politie naar het oordeel van de Nationale ombudsman gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

8. De Nationale ombudsman merkt nog het volgende op. Sedert de voltooiing van het VOA-rapport hebben kennelijk geen onderzoekshandelingen plaatsgevonden. De Nationale ombudsman vindt een periode van ruim twee-en-een-halve maand voor het afronden van een proces-verbaal in een zaak als deze te lang, te meer daar het opstellen

van het VOA-rapport al bijna twee maanden had gevergd. De reeds eerder genoemde Aanwijzing artikel 6 Wegenverkeerswet - in werking getreden op 1 april 2004 - hanteert als uitgangspunt dat 60 dagen na het ongeval het volledige proces-verbaal dient te zijn ingezonden. Dat is hier bij lange na niet gehaald, terwijl daarvoor onvoldoende steekhoudende redenen zijn aangevoerd.

III. Inzage stukken

Bevindingen

1.1. Verzoeker klaagt er ten slotte over dat de politie hem onvoldoende inzage in stukken heeft gegeven, althans dat toezeggingen van het verstrekken van bepaalde stukken niet zijn nagekomen. Tijdens het gesprek op 18 december 2003 beschikte verzoeker noch zijn (toenmalige) advocaat over enig stuk. Er was toen toegezegd dat stukken over zes à acht weken zouden worden verzonden. Echter, pas eind april is een registratieset en een proces-verbaal misdrijf van 15 december 2003 ontvangen. In juli 2004 ontving zijn advocaat via de Stichting Processen Verbaal het proces-verbaal van 21 mei 2004, maar niet de verklaring van de bestuurder of getuigenverklaringen.

1.2. In een e-mailbericht van verzoekers (toenmalige) advocaat aan politieambtenaar K. van 1 april 2004 staat dat K. veertien dagen daarvoor had toegezegd het rapport op zeer korte termijn af te ronden en dat de advocaat dit in het begin van de vorige week zou hebben moeten ontvangen. Hij had echter niets ontvangen.

1.3. Bij brief van 15 april 2004 berichtte de advocaat aan verzoeker dat K. hem had gezegd dat hij de registratieset al enige tijd geleden had toegezonden, waarop de advocaat had gemeld dat hij die set niet had ontvangen.

2. Op de hoorzitting van de klachtencommissie heeft K. over dit onderdeel verklaard dat verzoeker onmiddellijk een volledig proces-verbaal wilde hebben. Dit was, aldus K., om twee redenen niet mogelijk. Enerzijds omdat de officier van justitie degene is die processen-verbaal verzendt en anderzijds omdat de zaak nog niet volledig was afgerond. Wel had K. verzoeker zo gauw dat kon een registratieset van de aanrijding doen toekomen.

3. In zijn reactie op het verzoekschrift gaf K. nog het volgende aan. Tijdens één van de telefonische gesprekken die hij met verzoeker had gevoerd vroeg deze om inzage in de complete politiedocumentatie van het onderzoek in kwestie. K. had er toen op gewezen dat hij dit, gelet op de privacywetgeving, niet mocht overhandigen en dat inzage van politiedocumenten eventueel bij de korpsbeheerder kan worden opgevraagd. Om verzoeker ter wille te zijn had hij een deel van een proces-verbaal van aanrijding gestuurd met de mededeling dat dit maar een deel was van het hele proces-verbaal.

4. Op 15 oktober 2007 verklaarde hij over dit punt nog als volgt tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman. Hij mag eigenlijk helemaal geen processen-verbaal of andere stukken verstrekken. dat loopt namelijk via de officier van justitie of via de Stichting Processen Verbaal. Deze stichting ontvangt overigens lang niet alle stukken; processen-verbaal van verhoor van verdachte of getuigen gaan er niet naar toe. Ook dat is uitgelegd aan verzoeker.

5. Politieambtenaar B. deelde in zijn reactie mee dat verzoeker er tijdens het gesprek op 18 december 2003 op was gewezen dat de politie niet zelfstandig stukken verstrekt aan betrokkenen of aan belanghebbenden, maar dat hiertoe een verzoek bij het Openbaar Ministerie kan worden ingediend.

Beoordeling

6. Ook dit klachtonderdeel moet worden beoordeeld aan de hand van het hiervoor onder II.4. vermelde vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

7. Ingevolge de Aanwijzing informatieverstrekking verkeersongevallen (zie Achtergrond, onder 7.) dienen verstrekkingen van registratiesets en processen-verbaal betreffende verkeersongevallen via de Stichting Processen Verbaal dan wel de officier van justitie te verlopen. De verstrekking van processen-verbaal inzake artikel 6 WVV geschiedt volgens deze Aanwijzing overigens uitsluitend via de officier van justitie. Mede gelet op de verklaring van K. is aannemelijk geworden dat in dit geval desondanks de toezegging is gedaan om al in een eerder stadium stukken (als bijvoorbeeld de registratieset) naar verzoeker te sturen. Het verdient aanbeveling om zo'n toezegging schriftelijk vast te leggen, evenals een datum van verzending van stukken. Volgens de advocaat zijn pas eind april 2007 de (eerste) stukken ontvangen. Volgens K. is dit wel eerder gebeurd, maar hij heeft niet aangegeven hoeveel eerder dit dan zou zijn geweest. De Nationale ombudsman houdt het er daarom voor dat de registratieset in ieder geval niet zo spoedig mogelijk is verstuurd aan verzoeker of diens advocaat. Hoe dan ook, de politie heeft in feite al méér gedaan dan strikt genomen volgens meerbedoelde Aanwijzing de bedoeling is.

Aannemelijk is voorts dat de politie voldoende duidelijk heeft gemaakt dat verzoeker zich voor stukken verder kon wenden tot het Openbaar Ministerie.

8. Voor zover verzoeker vindt dat hem reeds in een eerder stadium bijvoorbeeld een afschrift van de verklaring van de verdachte had moeten worden gestuurd, overweegt de Nationale ombudsman nog het volgende.

De Wet politieregisters kent een zogenaamd gesloten verstrekkingenregime. Dat wil zeggen dat een verstrekking slechts plaats kan vinden aan in de Wet politieregisters of in het Besluit politieregisters genoemde personen en instellingen. Op grond van artikel 16,

tweede lid van de Wet politieregisters kunnen (zie Achtergrond, onder 4.) aan benadeelden van strafbare feiten slechts gegevens worden verstrekt om - kort gezegd - voor hun belangen in rechte te kunnen opkomen (meestal het verkrijgen van schadevergoeding). Het artikel ziet slechts op verstrekking van bepaalde gegevens, namelijk antecedenten, waaronder ingevolge artikel 2 Besluit Politieregisters (zie Achtergrond, onder 5.) in ieder geval niet (gedeelten uit) processen-verbaal van verhoor vallen.

Ook anderszins bood de Wet politieregisters. geen aanknopingspunten voor de politie om meer gegevens te verstrekken dan zij heeft gedaan. Artikel 30 Wet politieregisters verplicht immers tot geheimhouding van persoonsgegevens. Van de in dat artikel bedoelde uitzondering dat de uitvoering van de taak met het oog waarop de gegevens zijn verstrekt tot het ter kennis brengen daarvan noodzaakt was in dit geval geen sprake. Al met al heeft de politie niet gehandeld in strijd met het vereiste van adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Slotbeschouwing

De vader van verzoeker werd als fietser het slachtoffer van een aanrijding met een camper. De camper had hem geen voorrang verleend. Vier dagen na de aanrijding is hij ten gevolge van het ongeval overleden. Verzoeker wilde graag op de hoogte blijven van de loop van het onderzoek naar de juiste toedracht van het ongeval. De bestuurder van de camper zou slecht zicht hebben gehad omdat de ruiten rondom beslagen of bevroren waren. Uiteindelijk heeft een strafvervolgning plaatsgevonden van de bestuurder op grond van overtreding van artikel 6 van de Wegenverkeerswet.

Afgezien van de vraag op welke concrete onderdelen de politie er wel dan niet in is geslaagd om verzoeker voldoende te informeren, valt in deze zaak op dat er een escalatie heeft plaatsgevonden tussen verzoeker en de politie. Vanaf het begin af aan heeft verzoeker om begrijpelijke redenen behoefte gehad aan informatie over de toedracht en de vervolging van de bestuurder van de camper en heeft hij willen waarborgen dat de politie alles op alles zou zetten om de onderste steen boven te halen. De politie ervoer het optreden van verzoeker als "lastig". Deel van de professionaliteit van de politie bestaat er echter in om met deze vormen van escalatie op een verstandige wijze om te gaan. Indien een burger als lastig wordt ervaren dient de politie ook de vraag onder ogen te zien welk aandeel zij zelf gehad heeft in de reactie van verzoeker die als lastig werd ervaren.

Uit het onderzoek blijkt dat de politie deels traag, deels afhoudend heeft gereageerd en onvoldoende begrip heeft getoond voor de gerechtvaardigde belangen van verzoeker als zoon van het slachtoffer. De verschillende onderzoekshandelingen zijn onvoldoende vastgelegd en verzoeker heeft onvoldoende informatie van de politie ontvangen. Dat is een gemiste kans.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van regionale politiekorps Friesland, is

gegrond ten aanzien van:

- het vastleggen van onderzoekshandelingen ten aanzien van het opsporen van getuigen, wegens strijd met het professionaliteitsvereiste;
- de informatieverstrekking wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

niet gegrond ten aanzien van:

- de overige opsporingshandelingen
- de inzage c.q. verstrekking van stukken.

Onderzoek

Op 16 oktober 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer W. te Groningen, ingediend door de heer mr. J.F. de Ruijter de Wildt, advocaat en procureur te Groningen, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Friesland. Nadat verzoeker en zijn advocaat de klacht in een gesprek hadden toegelicht en een reactie op het verslag van dat gesprek hadden gegeven, is naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Friesland (de burgemeester van Leeuwarden) op 27 april 2007 een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Leeuwarden over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Eén betrokken ambtenaar is gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Een van de betrokken ambtenaren deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

De korpsbeheerder en de andere betrokken ambtenaar gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het verzoekschrift van 13 oktober 2006 met bijlagen waaronder processen-verbaal en stukken inzake verzoekers klacht bij de politie.

Een mutatierapport van de politie betreffende de aanrijding op 12 december 2003.

Standpunt van de korpsbeheerder van 31 mei 2007.

Reacties van betrokken ambtenaren van 21 respectievelijk 28 mei 2007.

Reactie van verzoeker 16 juli 2007.

Verklaring van betrokken ambtenaar K. tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman van 15 oktober 2007.

Nadere reactie van verzoeker van 14 januari 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wegenverkeerswet 1994

Artikel 5

"Het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt gehinderd of kan worden gehinderd."

Artikel 6

"Het is een ieder die aan het verkeer deelneemt verboden zich zodanig te gedragen dat een aan zijn schuld te wijten verkeersongeval plaatsvindt waardoor een ander wordt gedood of waardoor een ander zwaar lichamelijk letsel wordt toegebracht of zodanig lichamelijk letsel dat daaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening van de normale bezigheden ontstaat."

2. Kaderbesluit van de Raad van Europa van 15 maart 2001 inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure (publicatieblad nr. L.082 van 22-3-2001)

Artikel 1, sub d

"1. Voor de toepassing van dit kaderbesluit wordt verstaan onder:

d) procedure: in ruime zin, dat wil zeggen naast de strafprocedure, alle door het slachtoffer in die hoedanigheid gelegde contacten, met ongeacht welke autoriteit, overheidsdienst of organisatie voor slachtofferhulp vóór, tijdens en na de strafprocedure."

Artikel 2, eerste lid

"Elke lidstaat ruimt in zijn strafrecht een reële en passende rol in voor het slachtoffer. Hij blijft al het nodige doen om te waarborgen dat het slachtoffer tijdens de procedure met het gepaste respect voor zijn persoonlijke waardigheid wordt bejegend, en erkent de rechten en rechtmatige belangen van het slachtoffer, in het bijzonder in de strafprocedure."

Artikel 3, eerste lid

"1. Elke lidstaat waarborgt het slachtoffer de mogelijkheid om tijdens de procedure gehoord te worden en bewijselementen aan te dragen."

3. Aanwijzing slachtofferzorg van het College van procureurs-generaal, zoals deze gold ten tijde van de onderzochte gedraging (stcrt: 1999, 141)

In deze aanwijzing staat onder meer:

"Slachtofferzorg door politie en openbaar ministerie komt in wezen hierop neer dat deze instanties bij hun werkzaamheden in een (straf)zaak altijd de belangen van het slachtoffer van een strafbaar feit meewegen voor zover dit redelijk is.

(...)

..zorg en aandacht voor de belangen van slachtoffers (wordt) door het openbaar ministerie gezien als een belangrijk onderdeel van een goede rechtspleging. Een correcte bejegening staat voorop. Een belangrijk element van een correcte bejegening is het verschaffen van

begrijpelijke informatie aan slachtoffers en benadeelden."

4. Wet politieregisters

Artikel 16, tweede lid

"Uit een politieregister kunnen op hun verzoek antecedenten worden verstrekt aan benadeelden van strafbare feiten, daaronder begrepen de personen die in verband met die feiten in hun rechten zijn getreden of ingevolge enige wettelijke bepaling ter zake van die rechten een recht van verhaal hebben gekregen, voor zover zij deze behoeven om in rechte voor hun belangen op te kunnen komen."

Artikel 18, derde lid

"Bij algemene maatregel van bestuur kunnen personen of instanties met een publieke taak belast, indien het openbaar belang dit vordert, worden aangewezen aan wie in bij die algemene maatregel aan te geven gevallen gegevens uit een politieregister mogen worden of dienen te worden verstrekt. Daarbij kunnen nadere regels omtrent de verstrekking worden gesteld."

Artikel 30, eerste lid

"Een ieder die krachtens deze wet de beschikking krijgt over gegevens met betrekking tot een derde, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover een bij of krachtens deze wet gegeven voorschrift mededelingen toelaat, dan wel de uitvoering van de taak met het oog waarop de gegevens zijn verstrekt tot het ter kennis brengen daarvan noodzaakt."

5. Besluit Politieregisters

Artikel 2

"De volgende persoonsgegevens zijn antecedenten:

- a. het feit dat een proces-verbaal is opgemaakt van het verhoor van een bepaald persoon ter zake van een strafbaar feit waarvoor deze als verdachte is gehoord, daaronder begrepen de aanduiding van de aard van dat strafbare feit;
- b. het feit of al dan niet een proces-verbaal als bedoeld onder a, is verzonden aan het openbaar ministerie, en zo ja, de datum van verzending en het nummer waarmee het proces-verbaal aldaar kan worden geïdentificeerd en
- c. de beslissing van het openbaar ministerie of de rechter over de aangelegenheid waarop het proces-verbaal betrekking heeft."

Artikel 14, eerste lid, onder j

"1. Gegevens worden desgevraagd uit een politieregister verstrekt, voorzover zij deze behoeven voor een goede uitvoering van hun taak, aan

(...)

j. het bestuur van de Stichting Processen Verbaal, voor zover het betreft gegevens inzake aanrijdingen of aanvaringen;"

6. Aanwijzing artikel 6 wegenverkeerswet van het College van procureurs-generaal (Stcrt. 2004, 40; iwt 1 april 2004).

Bij de Aanwijzing is een bijlage opgenomen met betrekking tot aan het opsporingsonderzoek door de politie te stellen kwaliteitseisen. In die bijlage staat onder meer:

"Bij verkeersongevallen met (ernstig) letsel is het soms moeilijk naderhand een uitspraak te doen over de toedracht. Indien bij deze ongevallen sprake is van (ernstige) snelheidsovertredingen is het naderhand ook vaak een probleem om de gereden snelheid ten tijde van het ongeval te reconstrueren.

Voor een goed onderbouwde uitspraak over de toedracht dan wel de gereden snelheid is het noodzakelijk dat de verkeersongevallendienst van de politie een adequaat sporenonderzoek op de plaats van het ongeval en een onderzoek aan de betrokken voertuigen uitvoert.

(...)

indien getuigenverklaringen niet zijn opgenomen, of getuigen niet zijn gehoord, dient daarvan de reden te worden aangegeven in het proces-verbaal."

7. Aanwijzing informatieverstrekking verkeersongevallen van het College van procureurs-generaal (Stcrt. 2001, 243 en 2006,3)

"Gegevens betreffende verkeersongevallen worden door de politie verstrekt aan de Stichting Processen Verbaal ten behoeve van de verstrekking door de Stichting Processen Verbaal van afschriften aan belanghebbenden.

(...)

Desondanks is het niet de bedoeling dat processen-verbaal ter zake van art. 6, 7 of 8 Wegenverkeerswet 1994 door of via de Stichting Processen Verbaal worden verstrekt. De verstrekking dient via de officier van justitie te verlopen. Er dient immers een zorgvuldige afweging per dossier plaats te vinden of de informatie verstrekt kan en mag worden aan

degene die hierom verzoekt.(...)

Zo spoedig mogelijk - uiterlijk binnen 14 dagen na de aanrijding - zendt de politie rechtstreeks, zowel van de verkeersongevallen waarvan proces-verbaal zal worden opgemaakt, als van de verkeersongevallen die alleen geregistreerd worden, een registratieset aan de Stichting Processen Verbaal. In een groot aantal gevallen verschaft dit belanghebbenden voldoende informatie om de schade te kunnen regelen.

(...)

Indien een belanghebbende een afschrift van een proces-verbaal wil ontvangen dat niet door de Stichting Processen Verbaal kan worden verstrekt, dient de belanghebbende zich rechtstreeks tot het OM te wenden. In al die gevallen waarin een verzoeker om informatie zich tot de Stichting Processen Verbaal kan wenden, zal door de politie en het OM naar de Stichting Processen Verbaal worden verwezen."